

ek

pereszet
hanem
szer
az
ER
TROL

ását illetőleg a vo-
azásának szigorú
nem jelenti azt,
ata volna ajánlás-
hoz és ezért az eb-
zteriumhoz intézett
intézkést nem fognak

riasztás" az
önrendszert

A birodalmi igaz-
nyelvokészítő osz-
rtönügyi szabályzat
ok által kiszabott
az új szabályzat
akal szigorúbb lesz,
ak humánus törvény-
rtönügyi szabályzat
laszja lesz. A fog-
továbbra is emberi
al szigorúbb. Az el-
shöz mérten külön-
el s egyes kate-
lás öitözettel külön-
hanem a börtönben
és feltételeivel, vala-
kizárásának külön-
A leg súlyosabb bü-
k majd a kopaszra-
ebésnél az első hó-
abbak s lesz bizo-
z elített egyáltalán
at és nem kaphat
gyezsárváral is fo-
hónapok munka-
ülönösen súlyos bü-
még a koszt meg-
és sötétzárka is.

ozni akarja
ő cikkek
át

A külkereskedelmi
e, hogy számos
ban (bor, pálinka,
ök, nyulbőr, stb.)
ök, akiknek a szájából a betevő falatot is ki-
vetették?

n élő litván
ögöpen
za

1. Felix Waitkus
től származott, de
atározta, hogy az
niába indul. Wait-
dból utnak indult
Terre-Nuova, Ir-
a Balti tenger és

Expeditio B. 2.
Mare 3. Sep 18

Telef. 877

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ara 5
Kedd, 435. szept. 24
5695. EV XVIII. E.
ELUL. 26. 214 SZÁ.

Ujabb egyeztető tárgyalások indulnak meg Olaszország és a Népszövetség között

Olaszország négy pontban szögezte le követeléseit. Anglia hivatalos kommunikét tett közzé, mely szerint nincs támadó célja a földközítengeri katonai intézkedéseinek

Maniu

Maniu Gyula gyönyörű beszédet tartott Uioarán a demokráciáról és a szabadságjogokról. Nemes felháborodástól izzó szavakkal ostorozta azokat, akik békiyót raknak egy nép szőlés- és sajtószabadságára és Albánia hat évvel ezelőtt tett esküjére hivatkozva, felszólította a gyűlésre összereseglett parasztokat, hogy szálljanak szembe a dik-tatórikus törekvésekkel.

Szép volt a beszéd, szép volt a gyűlés, megható a lelkesedés, amellyel a parasztörmégek a demokráciához való törhetetlen ragaszkodásukat demonstrálták, csak...

Csak egy fatális szépséghiba homályosította el az ünnepélyes aktus fényét.

Maniu nemcsak az észhez és a szívhez szólott, hanem hozzányúlt — ha csak egy mellesmondattal erejéig is — az alantas és durva ösztönökhöz.

Idegenekről is beszélt Maniu Gyula, olyan idegenekről, akik kezükben tartják az ország kincseit, akiké a profit, míg a románoké csak a munka verejtéke.

Ez előtt ha váskai, éppen Maniu Gyula tudja a legjobban, hogy az ország kincseinek még a morzsája is régen kicsuszott az ugynevezett idegenek markájából.

Az ország kincseit jórészt az állam adminisztrálja. Látott-e már Maniu Gyula egyetlen minisztert, tábornokot, táblabíró, főosztályos, vasut-, postavezérigazgatót, prefektust vagy polgármestert, aki idegen volna?

És vajon a nagy gyárak és nagy kereskedelmi cégek, bankok és ipari üzemek nem román tőkésnek hoznak-e hasznot, még akkor is, ha mutatóba ül egy-egy kisebbségi vezérigazgató valamelyik mamut-vállalatnál.

Vajon Maniu Gyula is azt hiszi, hogy a kisebbségeknek vagy mondjuk zsidóknak jól megy, mert Ausnitnak vagy Blank Arisztidnek sok pénze van? Anghelcsunak például bizonyára több van, mint mind a kettőjüknek együttvéve és a román paraszt mégis málekenyeren él.

Ausnit csak egy van, viszont zsidó, aki véres verejtékkel keresi meg a mindennapi kenyerét, legalább egymillió.

Maniu ne volna olyan államférfi, aki nemcsak a gazdag kisebbségek vékony rétegét látná meg, hanem azoknak a nagy tömeget is, akiknek a szájából a betevő falatot is ki-
vetették?

Bizonyára nem. De nem tudja felszabadítani magát a minden józan ész fejtegetésére állító demagógia hatásától. Megtartja az egyenes vonalat politikájának minden apró részletében, csak...

Csak ott tér le az egyenes utról, ahol csupán kisebbségekről van szó és egy határozottan hangzó mondat kedvéért segít szólni egy lemondást, amelynek képtelenebb mesét nem találhat ki időtlen-idők óta, hogy kisebbségié a pénz és a hatalom ebben az országban.

Azt mondja Maniu Gyula, hogy az iskolákban alig vannak román növendékek, mert a románoknak nincs pénzük iskoláztatni a gyermeküket.

Hát a kisebbségiéket van? Még annyit sínesen, holott a kisebbségi gyermek iskolája legalább kétszer annyiba kerül, mint a többségié.

Az csak nem bűn, hogy a zsidóknál évszázados tradíció az iskola és a zsidó szülő a szó szoros értelmében az ételen takarítja meg gyermekének iskoláztatási költségét.

Még iskolába se járjon a kisebbségi gyermek? Hiszen legfeljebb tudást jelenthet a számára, nem pedig a félte őrjöngő kenyeret.

Genf, szeptember 23. Genfben újra enyhült a légkör. Azáltal, hogy Olaszország az ötösbizottság javaslatainak elutasítása ellenére újabb tárgyalásokra mutat hajlandóságot, általában kedvezőbben ítélik meg a helyzetet az olasz-abesszini konfliktus körül. Nem lehet tudni azonban, hogy Mussolini tárgyalási készsége tényleges egyeztetésre, vagy pedig pusztán időnyerésre irányul-e.

A párizsi lapok tudni vélik, hogy Laval fog most akcióra lépni a római és a genfi álláspontról áthidalása érdekében. A párizsi lapok elismerik ugyan, hogy mély szakadék tátong az ötösbizottság és Olaszország álláspontja között, a pillanatnyi helyzet azonban kedvezőbbnek tűnik. A londoni lapok kiemelik, hogy Aloisi szükségesnek tartotta magyarázatot adni a javaslatok elleni olasz kifogásokra nézve az ötösbizottság elnökének és rámutatnak arra, hogy ez az első eset, amikor Mussolini nem mondott nem-et. A Times kifejti, hogy Anglia megérti Olaszország expanziós törekvéseit és azon igyénét, hogy Afrika nyersanyag-készletének egy részét a maga számára biztosítsa, de ragaszkodik a népszövetségi alapokmány respektálásához, mely Anglia szemében nem a statusquo megőrkítésének eszköze, hanem minden konfliktus békés elintézésének útja. Anglia türellemmel fogja kiállani az újabb meg egyeztetési kísérleteket, de a meg egyezésnek az alapokmány rendelkezései értelmében kell történnie és oly módon, hogy az abesszini kérdés végleges rendezést nyerjen.

Az olasz ellenjavaslatok

Madariaga hír szerint felkérte Aloisit, közölje Mussolinival az ötösbizottság azon kívánságát, hogy az olasz kormányelnök emlékirat formájában jelölje meg pontosan azt a tárgyalási alapot, amelyen elindulva el lehet jutni a konfliktus kiküszöböléséhez. A Daily Telegraph szerint az olasz ellenjavaslatok már meg is érkeztek Genfbe és azok már tanulmányozás tárgyát képezik. Olaszország feltételei között szerepel: Eritrea és Olasz-Szómália egyesítése, Abesszínia leszerelése és olasz ellenőrzés alá való helyezése. Jól informált körökben az alábbi négy pontban összpon-tosítják az olasz követeléseket:

1. Különbséget kell tenni az eredeti abesszini területek és azon területek között, amelyeket csak az utóbbi időben hódítottak el más törzsektől. Az utóbbiakra Olaszország feltétlenül igényt tart és követeli a kizárólagosságot is.
2. Abessziniát csak olasz felügyelet alatt lehet hatékonyan lefegyverezni.
3. Ne adjanak Abessziniának tengeri

kisparosokkal, a zsidó ueca nyomorával és a kilátástalan, még kiutat sem látó, örök vegetálásra és kínlásra ítélt kisebbségi ifjúsággal, amely szürke rothban és örömtelenül éli szegényes, sivár életét és akkor talán belátná, hogy nem Ausnitnak a bugyellárisán keresztül kell megítélni a kisebbségi vagy a zsidókérdést.

Rómában az atmoszféra láthatóan nyugodt egy a közvélemény, mint a lapok részéről. A tőrsde ma zárva tartott és a hangulat nem mutat közel konfliktus veszélyére. A Popolo d'Italia hangsúlyozza, hogy Olaszország senkit sem akar provokálni, vagy megtámadni, de nem áll el eddig álláspontjától. Bizonyos, hogy nincs még felégetve a hid, a kaput ugyan zárva tartják, de nem lelakoltva.

Ezerint nyitva áll a lehetőség új alapon való megegyezésre.

Abesszínia elfogadja az ötösbizottság javaslatait

Genf, szeptember 23. Az ötösbizottság ma délelőtt újból ülésezett. Ezt megelőzőleg Laval Aloisi báróval, míg Eden Madariagával tárgyalt. Az ötösbizottság ülése Olaszország és Abesszínia válaszával foglalkozott, valamint az olasz választ kísérő megjegyzéseket vitatta meg. Abesszínia megbizottja kijelentette, hogy kormánya elfogadja az ötösbizottság javaslatait.

Az ötösbizottság holnap újra összeül, hogy elkészítse a Népszövetség tanácsa elé terjesztendő jelentését. A tanácsot kedd estére, vagy szerdára hívják össze. Az ötösbizottságban az a vélemény alakult ki, hogy Olaszország és Abesszínia válaszára, valamint a kockán forgó érdekek fontosságára való tekintettel a bizottság nem folytathatja küldetését anélkül, hogy ne kapna újabb felhatalmazást a Népszövetség tanácsa részéről.

kikötőt, mert ezzel ismét lehetővé tennék a fegyver- és hadianyag csempésztést.

4. Helyezzék Olaszországot azon jogok birtokába, melyeket a hatalmakkal kötött különböző szerződések biztosítottak számára.

A Times szerint az olasz követelések értelmében Abesszínia a jövőben csak Amhari tartományra szorítkozna, míg a többi területek Olaszország ellenőrzése alá kerülőnének.

London, szeptember 23. Az angol külügyi hivatal hivatalos kommunikét tett közzé, mely szerint Anglia római nagykövete biztosította Suvich olasz külügyi államtitkárt, miszerint a Földközi tengeren eszközölt angol katonai intézkedéseknek nincs támadó jellegük. Suvich hasonló nyilatkozatot tett a nagykövetnek az olasz kormány hasonló intézkedéseit illetőleg. Beavatott körök szerint e hivatalos közleménnyel igyekeznek csillapítani az izgalmat, melyet a Földközi tengeri angol (Folytatása a 8-ik oldalán)

VILÁG TUKRE

Bolivia

A világ legnyugtalanabb országa Bolivia. Sehol annyi polgárháboru nem zajlott, mint a roppant kiterjedésű, de aránylag kis lakosságú délamerikai köztársaságban. Fennállása óta hat köztársasági elnököt gyilkoltak meg és számos más államfőt lemondásra kényszerítettek, vagy száműztek. Most is egyes táviratok szerint polgárháboru készül Bolíviában. Nem állami és kulturális haladás robbantja ki a forradalmakat ebben az országban, mint inkább személyi okok. A hatalom birtokbavétele legtöbbször arra szolgál, hogy koncesszióktól fosszanak meg egyes, az ország kincseit kiaknázó társulatokat. Azért, hogy olyanok kapják, akik a győztesfél pártját támogatták. A sok forradalom azonban felemészti a nemzeti vagyont és jövedelmeket. 1922 óta Bolivia állandóan külföldi hitelezők pénzügyi ellenőrzése alatt áll és majdnem minden állami jövedelme el van zálogosítva.

Az ország Dél-Amerika legelzártabb területén fekszik. Egykori tengerparti területeit már ötven évvel ezelőtt Chilével való hadakozása során elveszítette. Azóta a Csendes óceán nem mossa partjait. Ha valaki be akar jutni, akkor csak szomszédos állam területéről jöhet az országba. Aki Európából utazik Bolíviába, rendszerint Buenos Ayresen át teszi az utat, ahonnan hetenként kétszer indul gyorsvonat Bolívia fővárosába: La Pazba. Az ut 2700 kilométer, vagyis olyan nagy a távolság, mint Amszterdamtól Moszkvába. Négy napig tart az ut és a vonat 3400 méter magasságba jut fel. Az argentinai határon Villazonban át kell szállni a bolíviai vasútra. Az ország, amely legnyugvanszer akkora, mint Hollandia, mindössze hárommillió lakost számlál. Európában az országnak megfelelő területen 135 millió ember él. Az állam legfontosabb része a fensik, amely az országnak egytizedét teszi ki. Ez a rész 3500 méter magasságban van a tenger színe fölött. El alto Peru — a spanyolok felső Peruja ez. Amikor a felfedezők odajöttek, akkor Bolivia az inkább birodalmának egyik provinciája volt. 1559-től 1780-ig Peru alkirálya uralkodott itt. Az indián felkelés után a fensikot La Plata alkirálysághoz csatolták. A tizenkilencedik század elején kitört a függetlenségi háború és 1825-ben a köztársaság kikiáltotta függetlenségét és Simon Bolívar, a függetlenségi harcok vezére után a Bolívia nevet kapta.

A lakosságnak tizenöt százaléka fehérbőrű. A fehéreknek az indiákkal való keveredéséből keletkeztek a choloszok, akik az összlakosság egyharmadát alkotják. A többiek még ma is indiánusok. A cholos a legjobb produktív eleme az országnak. Gyors és vidám emberek, akik nagyon szívesen dolgoznak. A falvakban a földművelésnél és az állattenyésztésnél veszik nagy hasznukat. Kisebb töredék a bányákban dolgozik. A fehér polgárok háztartási alkalmazottai choloszok. A papáság sorában sok a cholosz, még több a hadseregben, ahol nagyon becsülik őket bátorságuk és született becsvágyuk miatt. Azonfelül megvan bennük az az indián fatalizmus is, amelyet a gyakori háboruszkodásban érvényesítenek.

Az indiok, akik, mint említettük, a lakosság nagy részét alkotják, nem játszanak számottevő szerepet a köztársaságban. A fensik indiói, a kecsua és az ajmara törzsekhez tartoznak és nyelvük ugyanaz, amit az indiánusok általában használnak. A két törzs még ma is távoltartja magát a közélettől. A köztársaság fejlődése nem befolyásolta őket sem szellemileg, sem anyagilag. Erős, szívós természetű

Bratianu Tatarescut, Maniu Mihalachet dicsérte vasárnap

Nem mélyült ki a deji ülésen a liberális és az uioarai gyűlésen a nemzeti parasztpárt belső ellentéte

Maniu felszólította a parasztokat, hogy esküjükhöz híven, Mihalache hívó szavára védjék meg szabadságjogaikat

Cluj, szeptember 22. A vasárnapi nap nem produkálta azt a szenzációt, amit a politikai élet várt ettől a naptól. Eredetileg úgy volt, hogy három fontos maniufesztáció lesz ezen a napon: a constantai minisztertanács, amelyen Tatarescu miniszterelnök adott volna hosszú kormányzati programot és mondotta volna el őszinte véleményét az ellenzéki pártokról, a deji liberális nagygyűlés, amelyen Bratianu Dinu szembe fordult volna a kormány politikájával és a harmadik az uioarai nemzeti parasztpárti maniufesztáció, amelyről azt hitték, hogy ezen a gyűlésen Maniu Gyula szakítani fog Mihalacheval és egy új párt megszervezésének veti meg alapját.

Miért maradt el a constantai miniszteri értekezlet?

A három várt szenzáció közül egyik sem valósult meg. A constantai minisztertanácsot meg sem tartották. Vasárnapról szerdára halasztották el és ez az elhalasztás világosan mutatja, hogy a deji maniufesztáció szeliden fog lezajlani. Tatarescu miniszterelnök ugyanis kétségtelenül azért halasztotta el a szerdára a constantai értekezletet, hogy Deje felvonulhassanak a kormány tagjai, akik szükség esetén tompítsák az ősz pártelnökök, Bratianu Dinunak esetleges heves elszólásait. Bratianu Dinu így valóságos kormányhű vezérkar vette körül Dejen, ott voltak a miniszterelnök személyes hívei: Costinescu, Sassu, Franasovic, Lepadatu, Nistor és Roman Vaier. Ugy látszik, hogy a vezérkar már korábban leszerelte Bratianu Dinu haragját, mert az ősz pártvezér semmi olyant nem mondott ezen az ellenzéki oldalról mehezen várt gyűlésen, ami a kormánynak csak a legkisebb bosszúságot is okozhatta volna. Mindössze néhány gyenge szóval juttatta kifejezésre, hogy az ostromállapot és a cenzurát nem szereti, de óvakodott támadni a kormányt a rendkívüli intézkedések miatt.

Bratianu Dinu dicséri Tatarescut

Sőt. Bratianu Dinu Dejen alig foglalkozott a kormány tevékenységével és csak dicsérő szavakat talált gáncs helyett. A fiatalok szerepéről beszélt, hangsúlyozva, hogy a liberális párt mindig az élre állította az arra érdemes fiatalokat. Nem lehetett másképp érteni beszédének ezt a részét, mint úgy, hogy az ország fiatal miniszterelnökét akarja dicsérni. Az, hogy beszédében az olasz-abesszin konfliktussal is foglalkozott, amelyből azt a tanúságot vonta le, hogy a konstruktív erőket össze kell fogni, szintén nem magyarázható másképpen, mint úgy, hogy a liberális párt elnöke egyelőre nem akar pártszakadást, bármennyire is szeretett volna valami ilyesmit látni Dejen az ellenzéki pártok. Kétségtelen, hogy a liberális párton túl működik valami erő, amely a heterogén szándékokkal teljes kormányt és divergáló tendenciákkal küzdő pártot egységbe kényszeríti nyilván azért, mert a jelen körülmények között szükségesnek látja a mai kormány további uralmát, amely azonban csak egy biztosítható, ha a liberális pártban a mélyreható ellentétek megszűnnek.

Maniu Mihalache mellett

Az uioarai nemzeti parasztpárti gyűlés nem hozta azt a meglepetést, amelyet vártak. Erősen jószolgatták azt, hogy Maniu Gyula ezen a gyűlésen nyíltan szembe fog fordulni a nemzeti parasztpárt jelenlegi vezetőivel, sőt egyes sajtóorgánumok egyenesen azt is tudni vélték, hogy ezen a gyűlésen adják meg a jelt egy új maniuista párt megalakulására. Ez nem történt meg Uioaran. Kétségtelenül nagyon élesen beszélt Maniu. Tőle szokatlanul élesen. Olyan dolgokat mondott, amelyeknek legnagyobb része nem is láthat napvilágot a cenzura miatt. Annak azonban, amit mondott, az éle korántsem a nemzeti parasztpárt je-

lenlegi vezetősége ellen irányult, hanem elsősorban a liberális párt ellen, másodsorban ama körülmények és rendszerek ellen, amelyek ellen évek óta hadakozik Maniu Gyula. Mihalacheval azonban nemcsak hogy nem polemizált, hanem azzal fejezte be beszédét, hogy felszólította a parasztokat, teljesítsék az 1928-ban Alba-Iulian tett esküjüket, amelyekben a szabadságjogok megvédésére kötelezték magukat és mint egy ember sorakozzanak fel tarisnyával, hátú zsákkal és induljanak utnak, ha majd Mihalache megadja a parancsot akár Alba-Iuliaba, akár Bucurestibe. Látható, tehát, hogy Maniu nemcsak hogy nem támadott a nemzeti parasztpárt jelenlegi elnöke Mihalache presztízse ellen, sőt saját szavával erősítette meg, hogy a nemzeti parasztpárt részéről Mihalache az, akinek a parancsot mozgósításra ki kell adnia és az ő parancsát kell követnie a párt minden katonájának.

Világos ebből, hogy Maniu Gyula legalább is egyelőre, nem akar Mihalache ellen fordulni, ellenkezőleg az a szándéka, hogy Mihalachet angasztálja a maniuista politika számára. Csütörtökön lesz egyébként Bucurestiben a nemzeti parasztpárt vezérő bizottságának az ülése és akkor fog kiderülni, vajjon Maniu el tudja-e fogadtatni a taktikai kérdésekben vallott álláspontját Mihalacheval.

Maniu és az idegenek

Maniu uioarai beszédéből, amelyet az albamegyei parasztek tizezerei hallgattak végig, különösen két részlet érdemel különösebb figyelmet. Az egyik, amely arra mutat, hogy még Maniu sem tudja kivonni magát a numerus valahicushoz hasonlatos jeiszavak alól és bár egész beszédén forró

és lendületes demokrata hív vonult végig, hogy az idők parancsának eleget tegyen, ha enyhe szavakkal is, de mégis célzást tett a numerus valahicusra.

— Minthogy a mi országunk a miénk — mondotta Maniu Gyula — elsősorban a román népet kell segítsük. Ha az ország miénk, akkor az ország kincseinek is legalább a nagyrésze a miénk kell legyen. Miért legyünk kénytelenek idegen barázdákban szántani, miért legyünk kénytelenek idegen gyárakban dolgozni és miért csak idegenek huzzanak profitot a mi ve-rejtékünkökből.

A diktatúra ellen

Igy beszélt Maniu Gyula, noha ő bizonyára tudja azt, hogy nem a kisebbségek kezében vannak az ország kincsei, az ipar, a kereskedelem és minden egyéb vagyon, de úgy látszik így kellett beszélni, hogy eleget tegyen az idő követelményeinek.

Ez intermezzón kívül a nemzeti parasztpárti vezér igazán klasszikusan szép beszédet mondott a demokráciáról, rendkívül éles szavakkal támadta a liberális pártot. Beszédében ebben a részében már elfelejtette, hogy korábban olyasmiket mondott, hogy Románia nem a románoké, hanem a liberális pártot tette felelőssé az ország minden szenvedéséért és nyomorúságáért.

Rendkívül éles szavakkal támadta azokat, akik diktatúrát akarnak és félre nem érthető módon szólította fel a paraszttömegeket, hogy védelmezzék meg minden módon szabadságjogaikat.

Az a felkesedés, amellyel Maniu Gyulának beszédét fogadták, arra mutat, hogy a liberális pártnak nehéz órákat fog okozni az a paraszttömeg, amelyet a demokrácia nevében Maniu Mihalacheval együtt akar vezetni. Az a körülmény azonban, hogy a liberális pártban szent a béke, arra mutat, hogy a nemzeti parasztpárt akciója nagyon sokáig nem fog kézzelfogható eredményt elérni.

Szovjet felledezők tragédiája az Északi sarkon

Jégtáblák közé szorult hajójuk és hetvenöt embert a pusztulás veszélye fenyeget

Berlin, szeptember 23. A Berliner Zeitung am Mittag írja moszkvai jelentés alapján, hogy az Északi Jegestengerben a Ferenc József földtől északra ismét készülöben van egy olyan nagy tengerésztragédia, mint amilyen a Cseljuszkin pusztulása volt. Moszkvában igen nagy az aggodalom, mert a Sadco nevű orosz jégtörő, amely már két héttel ezelőtt 75 emberből álló személyzettel elindult észak felé, hogy új szigeteket fedezzen fel, ezelőtt három nappal SOS jeleket adott le. A vészjelek után a hajó rádiós-

tisztje bejelentette, hogy óriási viharba kerültek, a hajó körül a hatalmasnál hatalmasabb jégtáblák csak úgy zajlanak, iseni csoda már az is, hogy eddig épen maradt a hajó. Egy pillanattól kezdve aztán elhalgatt a segélykérő szikratáviró is, úgyhogy Moszkvában a legteljesebb bizonytalanság uralkodik a jégtörő sorsa felől. Nagyobb még az aggodalom, hogy a hajón egy egész sereg szovjet tudós volt, akik méréseket akartak eszközölni a magas északon.

Abesszinia segített Sassu miniszter helyzetén

Déré a román Labour Party elnöke? A népfront s a nemzeti parasztpárt. Argetoianu ellopia Caragiale programját

Bucuresti, szeptember 23. Az általános idegesség és pesszimizmus közepette a kormány tagjai közül egyetlen ember őrizte meg fölényes nyugalmát, Vasile Sassu.

Ezelőtt néhány hónappal a földművelésügyi miniszter a bukás szélén állott az exporttal kapcsolatos nehézségek miatt.

A kormány gazdasági bizottságának legutóbbi ülésén azonban boldogan jelentette, hogy a gabonaértékesítési akció ragyogóan zajlik le.

— Buzát, rozst, zabot, babot exportálunk olyan áron és mennyiségben, hogy felülmúlta minden várakozásunkat — mondotta boldogan a miniszter.

— Eljen Abesszinia! — kiáltotta kedélye-

sen Mitia Constantinescu. S a pénzügyi miniszter fején találta a szöveget. Az olasz-abesszin konfliktus óta az export egyszerű feltételek mellett folyik. Senki sem fél annyira a konfliktus békés elsimításától, mint Sassu.

A Frontul Romanesc laederje, D. R. Ioanitescu, akit különben Déré néven ismernek, a napokban bejárta az ifjelmegyei falvakat.

Greaca községben Déré a következő patétikus szavakkal fordult a falusiakhoz: — Mi nem tegnap óta ismerjük egymást... Önökkel együtt volt ez édesapám is... Önök ott voltak a temetésén... — Ugy van! Eljen! — kiáltották kórus-

Vigyázat

Ne hagyja magát ártalmas és silány utánzatra rábeszélni. Nem mindegy a fémtestítő

„SIDOL“

Kínóerő nem kapható!

bán a falusiak. — Az ön temetésén is ott leszünk!... A közbeiktatások hatása mulatságos és lényegtelen. Déré nem is folytatta tovább a beszédét.

Déré egyébként kezd unni a Frontul Romanescban betöltött szerepét, meg a télen-séget és kilátásatlanságot, amelyre a nemzeti parasztpártból való kilépése óta van kárhóztatva. Jó információink vannak arról, hogy Déré egy új pártot akar felállítani, amelyet munkapártnak neveznének el. A Capsában tréfák közepette beszélnek a román Labour Partyról, amelynek Déré volna a Ramsay Macdonaldja.

A Frontul Romanesc egy másik oszlopa, Mirtó, akit olasz származása miatt ellődö-gek ellenfelei az országból s Párizsban tartózkodik, most elkeseredésében önkéntesnek szándékosan beállni az olasz hadseregbe, hogy mint Marconi, Abessziniába mehessen harcolni.

A két rossz közül a kisebbet választotta. A volt közlekedésügyi miniszter üldözési mániába esett. Nem is csoda.

A jobboldali sajtóban nagy port vert fel az ugynevezett Frontul Popular (népfront) szervezkedése. A front vezérét, Dem. Dobrescu volt főpolgármestert egyszerűen árulónak és Moszkva bérencének neveztek.

Amikor Dobrescunak fülebe jutott a dolog, legyintett a kezével s csak ennyit mondott:

— Kitalálhattak volna valami újabbat, Moszkva bérence elcsépett, elavult név.

Ezzel kapcsolatban megirhatjuk, hogy Dem. Dobrescu próbálkozása messze van még a végős eredménytől, sőt az utóbbi időben úgy látszik, mintha a kitünő jogász vissza is táncolt volna egy kicsit, nehogy a nemzeti parasztpártban helyzetét veszélyeztesse.

Egy nemzeti parasztpárt vezető politikusa őszinte véleménye erről a kérdésről így hangzik:

— Amennyiben az ősz végéig nem kerül-nék hatalomra, könnyen csatlakozhatunk mi is a népfronthoz, de ha átvesszük a kormány-zást, a népfront éppen ellenünk fordítja majd az arcvonalát. Valóban még nem akadt olyan kormány, amely hatalmát a népfront megszervezésére fordítsa.

Az Argetoianu vezetése alatt álló Unionea Agrara (agrárszövetség) egyik fővárosi szervezeti gyűlésén Tanasescu építész, korábban bizalmáról és szeretetéről biztosította vezérét és még hozzáfűzte, hogy Argetoianu „az egyetlen ember, aki az országot rendbehozhathatná”...

A hallgatóság soraiából egy polgár emelkedett fel helyéről:

— En azért jöttem ide, hogy beiratkozzam a pártba, de előbb szeretném ismerni Argetoianu ur programját.

Erre már maga az elnöki Argetoianu adta meg a választ:

— A mi programunk igen egyszerű s nagyon rövid: Románia fejlődjék s minden románnak legyen jó dolga!

Ugy látszik azonban a közbeszólo polgár nem a naivak s a hiszékenyek fajtájából való, mert gunyosan odakiáltotta az agrárszövetség vezérének:

— Hát ez kérem Caragiale (a nagy román népszínműró és humorista) programja!

— Lehet! — vágott vissza cinikusan Argetoianu — De hát Caragiale nem kerül többé soha uralomra s így ő már nem valósíthatja meg ezt a programot. (—del)

ILM

**nház
adása
ckor!**

en

LYEK:

- Várad Miklós
- Kovács György
- Fényes Alice
- Solyomán Magd
- Nagy István
- Benes Iona
- Réthely Ödön
- Tompá Sándor
- Harmath Jolán

LYEK:

- Balázs Samu
- Nagy István
- Lantos Béla
- Réthely Ödön
- Dancsó György
- Kozma Gyula
- Török Albert
- Bögi László
- Sándor Andor
- Kudélás Károly
- Révész Sándor
- Bartha Maris
- Fekete Kató

ötödik kép után.

HO MŰSORA:

remier, szezon-sláger
és 20 lej. José Mo-
asszonya" c. sláger-
Előadások kezdete:

MŰSORA:

Szerelme farsangja.
rmann Thimig, Lien
os szerelme. Dráma.
Raymond. Helyárak

el is inkább, mivel

csak november 15-

a fatermelők
itéseken sem

23. A vasuti vezér-
határozása, hogy a
mázó tartozásainak
et bocsát ki, arra
bó vállalatokat, hogy
a kiirt árlejtésétől
gukat. Ertesítésünk
ajánlatát, hogy az
vételéseket hajlan-
ben kiegyenlítani,
elfogadhatónak és
a nagymennyiségű
ítására szeptember
t vasuti árlejtése-
t egyáltalában nem

Pogromokat rendeznek Hannover környékén a hitleristák

Tíz zsidót agyonverték? Sorozatos letartóztatások Németország minden részében „fajgyalázás” címén. A nürnbergi zsidótörvény nem kisebbségi, hanem idegenjog alá helyezte a zsidókat — írják a nemzeti szocialista lapok

Prága, szeptember 22. A „Neuen Weltbühne” Hannoverből jelenti, hogy a város környékén SA-legények ifjúsági elemekkel szövetkezve rendszeres támadásokat és szabályos pogromokat rendeznek a falvakban. A zsidók lakásait szétzúzzák, a zsidókat — férfiakat, nőket és gyermekeket — súlyosan bántalmazzák és gyermekeket — órségek maradnak hátra arra ügyelve, nehogy a zsidók segítségére jöjjön a nem-zsidó lakosság. Orvos sem közeledhet és senki sem beszélhet arról, ami történik. Hannoverbe érkezett zsidók jelentései szerint, akiknek sikerült megmenekülniük, eddig legalább tíz halálos áldozata van a pogromnak. Ezeket vagy a helyszínen ütötték agyon, vagy később haltak bele sérüléseikbe.

A „Frakfurter Zeitung” jelentése szerint Karlsruheban öt zsidót „fajgyalázás” címén háromévi fogházra ítélték. A nemzeti szocialista párt tagozatai a bajor városokban listákat gyűjtenek zsidó férfiak és árja nők neveiről, akik baráti kapcsolatokat tartottak fenn.

Sorozatos letartóztatások
München-Gladbachban Siegfried Levy, 46 éves zsidó üvegyárost ugyancsak „fajgyalázás” címén háromévi fogházra ítélték. A nemzeti szocialista párt tagozatai a bajor városokban listákat gyűjtenek zsidó férfiak és árja nők neveiről, akik baráti kapcsolatokat tartottak fenn.

A nürnbergi törvény kihirdetése óta egész Németországban sorra letartóztatják azokat a zsidókat, akik árja nőket vettek feleségül, jöllehet a nürnbergi törvény nem vonatkozik a már megkötött házasságokra. Helleből jelentik, hogy ott 13 zsidót és hat árja nőt vettek őrizetbe „fajgyalázás” címén. Liebenzellben letartóztattak egy külföldi zsidót és annak feleségét is, akik vendégként jelentették be magukat a szállodában. Mannheimban Arthur Heinemann zsidó kereskedőt és egy árja nőt vettek őrizetbe. Hasonló sorozatos letartóztatások voltak Frankenthalban, Altsdorfban és más helységeken. Magdeburgban 18 hónapi börtönrre ítélték Erne Döhning árja asszonyt, mert hozzájárulását adta ahhoz, hogy 19 éves leánya Max Augustenrach, 20 éves zsidó fiatalemberhez menjen feleségül. A fiatal pár megmenekült a rendőrség beavatkozásától.

A nürnbergi zsidótörvény és a külföldön kötött vegyesházasságok

Bécs, szeptember 22. Jogász körökben behatóan foglalkoznak az új német törvényekkel, melyek árjak és zsidók házasságát tiltják. Egy előkelő bécsi jogász a törvénynek Ausztriára való kihatásáról a következőket mondotta:

— Nemzetközi alapelv, hogy minden állampolgár számára saját országának törvényei kötelezők és ezen törvények az ország határain túl is érvényesülnek. Az új német törvények szerint német állampolgár nem köthet házasságot zsidó nővel, nemcsak Németországban, hanem Ausztriában sem. Ha ilyen házasságok mégis létrejönnek, úgy az osztrák hatóságok érvénytelennek jelenthetik ki azokat.

Egy másik ismert jogász úgy véli, hogy az új német zsidótörvény olyan intézkedéseket tartalmaz, melyek lehetetlenné teszik, hogy más államok betarthassák azokat a megállapodásokat, amelyek a régebbi időben a német birodalomhoz kötött házasságjog tekintetében.

A bécsi városi tanács közli, hogy az anyakönyvi hivatalok utasításokat várnak felsőbb helyről, hogyan kezeljenek ezután olyan házasságokat, melyek „nemárja német állampolgárok” és ausztriai polgárok között jönnek létre. Az egyházi hatóságok és a zsidó hitközség sem tud kiutat találni a zürzavarból, amelyet a nürnbergi zsidótörvény idézett elő. A bécsi rabbi ugyanis nemcsak mint a zsidó rítus funkcionáriusa, hanem mint állami meghatalmazottak is szerepelnek házasságok

kötésénél és kötniök kell magukat úgy az osztrák törvényekhez, mint Ausztria nemzetközi megállapodásaihoz.

Hollandia és a zsidótörvény
[Amsterdam, szeptember 23. Fenntartással közölték a lapok, hogy az amszterdami anyakönyvi hivatal az új német törvénynek alapján megtagadta az esketést egy német zsidó és egy hollandi árja lány között. A hirt most már hivatalos helyről is megerősítik. Az anyakönyvi hivatal vezetője kijelentette a sajtónak, hogy a hivatalnak az 1902-es nemzetközi konvenció alapján nem áll módjában a német törvényekkel ellenkező esketéseket eszközölni.

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint a holland kormány behatóan foglalkoztatja ez a kérdés. A hollandiai kamarában dr. G. A. Boom liberális képviselő a nemzetközi konvenció felmondását kérte a kormánytól, ahogy ezt Belgium és Franciaország tette.

— Nem gondolja a kormány — kérdezte — hogy lakosságunk egy részének megálázása házasságok kötésénél egy tudományos szempontból teljesen tarthatatlan faji felfogás alapján összeegyeztethetetlen a holland hagyományokkal és felfogással?

A zsidótörvény a félzsidókra is vonatkozik

Berlin, szeptember 23. A nemzeti szocialista párt közleményei megállapítják, hogy az új törvények alapján a zsidók nem kaptak kisebbségi jogokat népjogi értelemben. Míg a kisebbségek általában

egyenjóságuknak örvendenek, a zsidókat kizárták az egyenjóságból és idegen jog alá helyezték. A párt tiltakozik azon felfogás ellen is, mintha „a német vérdelmére” hozott törvény csak egész zsidókra vonatkozna. A törvény összes rendelkezései vonatkoznak a félzsidókra és az összes idegen fajukra.

Újabb kivándorlási áramlat indul meg Németországból

Bécs, szeptember 23. A Neue Wiener Tageblatt Berlinből jelenti: A fajtörvény életbeléptetése újabb kivándorlási hullámot fog megindítani Németországból. Számtalan kell azzal, hogy a jelenlegi körülmények között ezek fognak külföldre menekülni. Számos zsidó család, de sok német is, külföldre szándékozik költözni. Különösen olyanok, akiket nemárjákknak pecsételt meg a törvény, valamint sok jegyespár, akik vegyesházasság küszöbén állnak és külföldön akarnak megesküdni. A német hivatalos körök természetesen szívesen veszik, ha oly sok zsidó és nemárja akar kivándorolni. Jelentősebb vagyon kivételről azonban szó sem lehet a jelenlegi deviza-törvények mellett.

Külföldi tiltakozások

Bécs, szeptember 23. A bécsi zsidó hitközség legközelebbi előljárósági ülésén energikus tiltakozását fogja kifejezni a német zsidótörvény ellen.

Amsterdam, szeptember 23. Az amszterdami Apollo teremben nagyszabásu mi-

Egy londoni multimilliomos 27 éves gyomorbajából gyógyult ki a „Gastro D.” kezeléssel

Mr. Morr, Prenchtoin ismert londoni multimilliomos, akinek a kenti hercegségben óriási birtokai vannak, 27 éven át szenvedett makacs gyomor- és béibajban. Azt nem is kell mondanunk, hogy az angol főúr a világot mindent megpróbált, orvosi tanácsára bejárta az összes világfűrődöket, de nem tudott tartós javulást elérni. Sőt az utóbbi időben már annyira rosszabbodott állapota, hogy mindent kihányt, csak teástejet tűrt a gyomrára. Orvosi tanácsra végre az Amerikában H. Nollis, Ivata Sivata és Nakamura híres tudósok által nemrég felfedezett gyógyórvényi-
vonatot, a „Gastro D.” gyógyszert kezdte szedni és már az első hetekben olyan javulás állott be, hogy könnyebb diétás kosztot ehetett, 3 havi kezelés után tökéletesen meggyógyult és ma már, dacára magas korának, mindent ehetik és ismét golfozhatik.

A világhírű „Gastro D.” gyógyszer, amely az összes gyomor-, epe-, vese- és májbajokat tökéletesen meggyógyítja, ma már nálunk is kapható. 130.— lej utánvétellel küldi a vezető-képviselő: E. Császár gyógyszerész, Bucuresti, Calea Victoriei No. 124.

tinget rendezett a zsidó érdekeket védő bizottság. A mitingen A. Asscher, a bizottság és az askenáz zsidó hitközség elnöke, Drost katolikus lelkész, dr. A. H. de Hartogh egyetemi tanár, két protestáns lelkész, dr. L. E. Visser, a legfőbb hágai törvényszék alelnöke, és dr. D. Cohen professzor bélyegezték meg a nürnbergi zsidótörvényt. A zsidó érdekeket védő bizottság manifesztumot tett közzé, mely súlyos szavakkal illeti a hitlerista rezsimet.

A legtöbb hollandiai konfekciós házak igazgatói egyhangulag elhatározták, hogy az új zsidóellenes német törvényekre való tekintettel szigoruan keresztül viszik a német áruk bojkottálását. Bizottságot küldtek ki, hogy felvegyék a tárgyalásokat a többi hollandiai ipari és kereskedelmi körökkel, hogy ezzel teljes legyen a németellenes bojkott Hollandiában.

Ady Endre emlékművet kapott szülőfalujában

Szép ünnepség keretében hódoltak a költő emlékének

Cluj, szept. 23. Vasárnap délelőtt avatták Meutentiben, Ady Endre szülőhelyén a költő kőbrevetett domborműszobrát. A művészi alakítás Sebő Zoltán oradeai szobrász sikerült munkája, amelyet Ady szülőháza előtt állítottak föl. Az avatási ünnepségen sokan jelentek meg a költő tisztelői és barátai közül.

Az ünnepség istentisztelettel kezdődött, amelyet Szentés István református lelkész végzett a község templomában. Innen a vendégek visszatértek a szülőházhoz, amelynek

egyik szobáját Ady-muzeummá alakították át. A szoboravatás szónoka Tabéry Géza író volt, aki mélyen átértett és eszméiség-től fűtött beszédet tartott, méltatva a nagy költő szinte történelmi jelentőségét.

A szobor előtt nagy halomban heverték a szebbnél-szebb csokrok és koszorúk. Este bankett volt az Ady-kurán, amelyen többek között felolvasták Mosoiu oradeai polgármester meleghangú levelét. Az emlékmű gondozását a község előljárósága vállalta.

Meg akarták lincselni Marinescu professzort Maglavitban

Csak a csodapásztor mentette meg a tömeg dühétől az ideg orvos-professzort, aki Petrache Luput akarta megvizsgálni és végül is dicséret beszédet kellett mondjon a tömegnek

Craiova, szept. 23. (Az Új Kelet tud.) Az a sokezer ember, aki naponta zarándokol a maglavit földi csodához, nem csak a hatóságok figyelmét terelte Maglavit felé, hanem tudományos körök is felfigyeltek rá és foglalkozni kezdtek a csoda megfejtésével.

Dr. Gh. Marinescut, a neves orvos-professzort egy orvosokból álló küldöttség élére neveztek ki, hogy vizsgálja meg Petrache Lupu szellemi és fizikai állapotát.

Az orvosküldöttség érkezésének híre csakhamar eljutott a csodapásztor híveinek füléhez, akikben szokatlanul nagy izgalmat keltett. Egyszerre szájról-szájra járt a hívek között az a hír, hogy Petrache Luput le akarják tartóztatni és beszéltetik egy elmegyógyintézetbe.

Mikor az orvosbizottság Marinescu professzorral az élen Petrache Lupu házához ért, 5000 furkósbottal felfegyverzett hívó várta őket és fülsiketítő ordítózás közepette

megtámadták az orvosokat. A küldöttség nem tehetett egyebet, mint futva menekült az üldöző tömeg elől. Nagynehezen bemenekültek egy közeli kunyhóba, de a tömeg itt is követte őket, ugyszólván megostromolták a küldöttség „mentőházát”. A ház körül ordító hívek meg akarták lincselni a küldöttség vezetőjét, Marinescu professzort. Végül is Petrache Lupu közbelépése mentette meg Marinescu professzort, a már-már komolyan életveszéllyel fenyegető helyzetből. A csodapásztor felszólította a professzort, hogy intézzen beszédet a tömeghez, amelyben hangsúlyozza, hogy Petrache Lupu nem bolond és az embereknek meg kell hallgatniuk őt.

A tömeg kissé lecsillapodott a beszéd halatára, de az elégedetlenkedő morajlás csak akkor ült el teljesen, amikor Marinescu professzor a tömeg személtárára kezét szorította a csodatevő pásztorral.

Az osztrák légvédelmi gyakorlatok

Bécs, szeptember 23. A Dunán tartott éjszakai légvédelmi gyakorlatok, amelyeket ez alkalommal rendeztek első ízben, nagy arányuk ellenére is a kidolgozott tervnek megfelelően teljes rendben bonyolódottak le. Bécsből leadott távbeszélő jelzésre Kremstől Kahlenbergerdorffig a dunamenti helységek egész sorának teljes elsötétítésével kellett védekezni a feltételezett légi támadás ellen. Trombiták harsogása és szirénák bugása jelezte a repülőgépek közeledését, mire mindenütt leoltították a lámpákat. A közlekedés megállt, a hajók és kompok, továbbá a hajóállomások szintén sötétbe burkolódtak. A gépkocsik eloltították fényszóróikat és a „tilos területen” áthaladó vonatok ablakait is lefüggönyöztették. Csak a legszükségesebb biztosítólámpákat hagyták égve és az utatok az étkezőkocsikban gyertyafény mellett vacsoráztak. Amikor a repülőgépek zugása hallhatóvá vált, a sötétség már mindenütt teljes volt. Ezután megkezdődött a „légi támadás”. A lecsapódó bombákat rakéták jelezték. Több helyen „tüzek” támadtak, sebültek heverték szerze-szét és megkezdődött a tüzoltás és a mentőmunka. Megállapítható volt, hogy a teljes sötétségben több repülőgép elvesztette tájékozóképességét és eltévedt.

KALAPVÁSÁR-

lásnál saját érdekében tekintse meg óriási kalapraktáromat.

Már 105 lejért

kaphat divatos kalapot. Nagy választék legfinomabb ROMAGNA nyulszőr kalapokban

WEISS SIEGFRIED

CASA PALARIILOR.

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 10.

Hirdessen az Új Keletben

Nagy ünnepekre ruháinkat festeni és tisztítani csak az „Unió”-hoz vigyük Cluj, Telef. 877

A posta ötezer éves története a párizsi rádiókiállításán

A világ összes rádiógyárainak háromezernél több készüléke között válogathatnak a nézők

Párizs, szeptember 23. Vasárnap fényes ünnepek között nyitották meg a párizsi Grand Palais-ban a 12-ik rádiókiállítást. A kiállításon 225 bel- és külföldi cég több, mint háromezer készülékkel szerepel. Ugyohogy aki ezt a kiállítást végignézi, az bátran elmondhatja magáról, hogy a világon létező valamennyi rádiókészülék megismerie.

Az első termekben szemléltető képek mutatják be a technika és közlekedés fejlődését egészen addig, amíg elérkezettünk a rádióközlekedés profán mindennapi megszokottságához. Az első jelenet, amit a belépő megpillant, egy ókori néger rabszolga, Kr. e. 3000 esztendőből, aki a nyakába akasztott fatálcán cserépedényeket hord székkel a „cimzeteknek”. Bepillantok a kosárba és a legelső cserépedény címét igyekszem kibetűzni, de ezt az asszjr. babilon írást azt hiszem még egy szakavatott régésznek is nehéz lenne elolvasni. A postaközlekedésnek ez a módja (óránként tíz kilométeres sebesség) mintegy négyezer estendőig van divatban. A következő dobogón kiállított postakocsi 1700 körül jön divatba (óránként husz kilométeres sebesség) a kocsi alján látható magyarózó szőveg szerint. A postakocsi után a háromkerékű fabiciklét következett 1848-ban óránként huszonöt kilométeres sebességgel. Ezután egy nagy kalitkában, mondjuk inkább ketrecben, postagalambok következnek: a Federation de la 21 Region Colombophile galambjainak jelenleg is életben és szolgálatban álló leszármazottjai, amelyek 1865-től kezdve óránként hatvan kilométeres sebességgel szállítják a rájuk bízott üzeneteket. 1900-ban lép üzembe az első párizsi postautó. Ma Léon Bollée postamester, különben a francia veteránegyesület kapitányának kocsija, amely óránként a postagalambok hatvan kilométeres sebességével is versenyzett. A vasút és hajózás postaszolgálatának abszolút figyelmen kívül hagyásával a következő dobogón már Fahrman ANEAU repülőgépe áll, amely 1933-ban 200 kilométeres sebességgel kézbesítette M. Dupont madagaszkári fűszerkereskedő címére írt levelet. A repülőgép után egy kétméteres átmérőjű Földgömb jön, amelynek északi és déli sarka között másodpercenként egy vilámfutót és a magyarázószövegben azt is megtudhatjuk, hogy a rádió az északi sarkról a déli sarkra másfél másodperc alatt továbbíthat üzenetet.

A világ legnevezetesebb adóállomásai modellben

Amikor a laikus néző már eljutott a rádióközlekedés kétségtelenül nagy horderejének és fontosságának megértéséhez, (haladók részére ezeknek a termeknek megismerése nem kötelező), még szívesen látnia, hogy a kiállított készülékekhez hozzájusson. Előbb meg kell még ismerkednie a nevezetesebb adóállomások, mint Daventri, Toulouse, Katowice, Osló kicsinyben elkészített modelljeivel is, hogy ha ezután ezeket a neveket a rádiólapok programjában megtalálja, fogalmat alkothasson magának, hogy honnan hallja azt, amit hall?

A következő terem a párizsi stúdióknak van szentelve. Az egyik kis fülkében az eredeti leadókészülék hasonmása áll. A rádiómérnökök bevezet a készülék mögé, ahol nem látok mást, mint rengeteg drótot, csavart, összevissza bonyolódva egy káótikus kiismerhetetlenségben.

Hogyan ismeri ki magát ebben a rengeteg dróterében? — kérdezem.

Ez az én mesterségem! Olyan ez kérem — mondja — mint egy Picasso-kép és annak valamely utánczója. A laikus szemlélő minden futurista-kubista képben csak egy ehhez hasonló össze-vissza zürzavart lát, de a hozzáértő azonnal tisztában van vele (?), hogy azoknak a vonalaknak, amelyeknek Picasso festményein van értelme, a gyarló utánczók festményein nincs értelme!

Az átlagár 1600-tól 2000 frankig

Az ezután következő statisztikai kimutatók ismerlelik az egyes országok népességének és rádióhallgatóinak arányszámát. A hatalmas fehér oszlopok a népességet, a benlévő kisebb fekete-oszlopok a rádióhallgatók számát reprezentálják. Első helyen áll Anglia, azután Németország és Olaszország és csak ezután Franciaország, de ezek között Németországnak van a legnagyobb fehér oszlopa 66 millió lakosszámmal.

És csak azután, amikor a kiállítás gyanútan szemlélője már mindezeket keresztül ért, jut azokba a hatalmas termekbe, ahol a készülékek százaai vannak egymasmellé sorakozva. Minden készülék üzemben van, valamennyiből nótá hangzik és éppen ezért lát-

ni és közelről lehet megsejteni minden egyes készüléket. Egyesek közülük úgy vannak elhelyezve, hogy saját tengelyük körül forognak is és így azt előlről-hátulról lehet látni, de a hangját, a hangjának erősségét, tisztaságát kivenni vagy meghallgatni, azt aligha. Pedig egy rádiókészülék-nél azt hiszem mégis ez a legfontosabb. A többzernyi készülék alakjában első látásra alig látunk lényegesebb különbségeket. Az árak között nincs nagy különbség, valamennyi gép ára 1600 és 2000 frank között. Válakozik. Vannak azután hatalmas, nagy készülékek is, mint az El-Cosa cég két méternél magasabb aparátusai vagy a Radio-Adbery könyvszekrénybe szerelt rádiói, az alakot illetőleg pedig a Moreau et Cie cég Lajos és empirekorabeli barnára fényezett aranydíszítésű vagy biedermeier szekrényei pásztorjelenetek vagy szerelmi idilleket ábrázoló email festményekkel, amelyek időnként megszólalnak, mert ezek is rádiókészülékek.

Láttunk azonban érdekesebb készülékeket is, így például az amerikai Bosch Radio 634-es modelljét, amely úgy néz ki, mint egy kis fekete dob és az amerikai rendőrség hivatalos adó-vevőkészüléke vagy a Radio-Airax a 42x70 cm 10 cm magas izléses kiállítási utazóbőröndbe szerelt 24 voltos készüléke, amely annak idején a Coupe Deutsch repülőgép világrekordját az egész világnak — a levegőből jelentette.

Első pillantásra érdekes újításnak látszik a rádiótaxi is, egy 2000 frank értékű, gyönyörű aparatús, amelyet teljesen díjtalanul szerelnek fel bárkinek a lakására, aki a címét bejelenti és amikor a bérletnek kedves szóttyan a rádióhallgatásra, bedob a nyíláson egy frankot és ezért a készülék egy órán keresztül működhetik. A baj csak az van, hogy a gépet havonta minimális kilenc-

Detektívek gyürüje örzi Venizeloszt

Marénylettől féltik az exdikrátort

Párizs, szeptember 23. A görög trón betöltésének kérdése még mindig izgatja a kedélyeket, jóllehet az újságok az olasz-abezsztin vizsály miatt kevesebbet foglalkoznak vele. Egyrészt György volt királyról beszélnek sokat, másrészt azonban még mindig az érdeklődés középpontjában áll Venizelosz, aki legutóbb lázadást szított a királyság visszaállítására ellen.

Venizelosz jelenleg a franciaországi Nangole de l'Orne fűrdőhelyen tartózkodik, mint egyszerű magányos fűrdővendég. Az utóbbi időben olyan híreket kapott a francia állam-biztonsági hivatal, hogy Venizelosz ellen merénylet készül.

Ezért három detektívet küldtek le a fűrdőhelyre, ahol az a kötelességük, hogy a volt görög köztársasági elnök életére vigyázzanak.

A volt görög köztársasági elnök ezeiótt 10 évvel gondoskodott már arról, hogy ha valami baj történne Görögországban, legyen külföldön olyan hely, ahol nyugodtan és gond nélkül megéljen. Venizelosz nagyszerű üzletember, mert bár vagy tizenöt forradalmat előkészített már, de egyetlen egyet sem úgy, hogy előzőleg ne készítette volna elő azt a helyet, ahova menekülni fog. Az ő fénykora akkor kezdett először letűnni, amikor II-ik György trónralépet. A volt görög király édesapja, Sándor király azt mondta egyszerű Venizeloszról: „Addig érzem magamat királynak, míg Venizelosz nincs a szobámban. Mert amikor öklével rácsap az asztalra, akkor azt érzem, hogy a trónon csak vendég vagyok”.

Székely és Réti BUTORGYÁRT

TÁRGUMÉRE / BUCUREŢI / BRAŢOV

Tervezőink művészete,
Munkásaink szaktudása,
Anyagjaink kiválósága,
nyújtják Önnek azt a biztósítékot,
mely a butorváraírás előfeltétele.

Hívjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt.

ven frank erejéig működtetni kell, annyi összegért pedig már részletfizetésre is lehet kapni ilyen gépet. Mindazonáltal, ha valakit érdekelne, írjon: „Société Technique Paur L'Industrie Radiophonique“ Párizs VIII. Rue Gabrielle 14 címre és hasonló vagy talán még előnyösebb feltételek mellett megkaphatja a kívánt gépet. A cégnek a külfölddel még nincs semmiféle kapcsolata. Említésre méltóak még a Le Las cég öt méter hosszú, három méter átmérőjű hatalmas megafonjai és az Edison-Béil „Cristal“ gyártmányu egy méter átmérőjű gramofonlemezei. Közben persze mindenütt szól a zene, amely kellemessé teszi a kiállítás termeiben való tartózkodást, különösen akkor, amikor minden készülékből az „En vagyok a falu rossza egyedül...“ utána pedig „Vörös bort ittam az éjjel“ ismerős dallamai hangzanak fel. A rádiókészülékek tökéletességének igazolására a nagyteremben felőránként szimfónikus zenekar játszik. Szinte nem is lehet megkülönböztetni, mikor halljuk a zenekart és mikor a készülékeket.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA“ iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Szörmebundák készítését, átalakítását és javítását olcsón vállalja Bixenspanner szörmeszalon, Reg. Ferdinand 3., emeleten. Szörmek nagy választékban. Bécsi modellek. Gyári árak.

Jól bevezetett textilüzlet, áruval, járás-kényelmesen, külföldre távozás miatt átadó. Cím a kiadóban.

Keresek 50.000 lej kölcsönt 100 százalékos biztosíték mellett, megfelelő kamat ellenében. Ajánlatok „100 százalék“ jelígre a kiadóba kérek.

Diákány, lehetőleg egyetemi hallgató, utitársat keres Franciaországba szeptember végére. Levelet Gerő M., Calea Motilor 7. címre.

אין דער היעזענ „תלמוד תורה“ ווערען איבערגעגעבן קינדער צום לימוד דרדקי וגפ"ת מיט ביליגער שטר לימוד אונד ביליגע פערפעלע-יגונג נאטערעס ביא

Primrabin H. Braun ICLOD jud. Somes.

רב ארשורוקטי במקום פרנסה בכבוד מחמת חולשת ב"ב ברצונו להחליף משרתו למקום אחר צה ומים זכים או למשרת תומח שיבה או מגיד באיה חברה בעיר גדולה ומרוצה גיב לסייע להוצאות הנסיעה יתר הדיברים החח „אמונה“ אל הבערכה.

Szülők! Az iskolai év kezdetével végyük gyermekeink egészségét a kellemesen illatosított „Senlaslo“ fertőtlenítő szappannal.

Női és férfi fehérneműváros, egész keletgyekészítést vállalok. Házhoz is megyek. Özv. Berkovitsné Str. Leg. Ardeleana 5.

Kiadó újonnan festett, féregmentes, különböző méretű butorozatlan szoba. Sigmond, P. M. Viteazul 3.

Kiadó azonnalra, központban száraz, egészséges pinchélyiség (volt borpince). Sigmond, P. Unirii 3.

Legelőgansabban készit férfiöltönyöket, kabátokat Pop, Párizsban végzett uriszabó. Str. Regina Maria 8, emelet.

Keresek 10 és 13 éves fiaim mellé intelligens zsidó nevelőt, teljes ellátással és fizetéssel. Vidékieket előnyben részesítek. Csak középiskolát végzett, lehetőleg fiatal emberek jönnek számításba. Ajánlatok „Österreicher Ignátz, Timisoara, IV. Bul. Berthelot, főútle“ címre küldendők.

Erdélyben tartózkodó palesztinai állampolgár, haifai építőmunkás, komoly házasságot kötne megfelelő zsidó leánnyal, aki követné Palesztinába. Cím a kiadóban.

לריווד ימי תרץ ישראל
היפה
PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd.
HAIFA
Az első Zsidó Tengerhajózási Társaság hajóinak nyári menetrendje:
Indul Constanfából:

Har Cion	október 1	Constanfa—Haifa
Har Carmel	október 10	I/a osztály Lei 8000
Har Zion	október 17	I/b osztály Lei 5000
Har Carmel	október 25	II osztály Lei 4000
Har Zion	november 3	Constanfa—Haifa és vissza
Har Carmel	november 10	I/a osztály Lei 9000
Har Zion	november 20	I/b osztály Lei 8000
		II osztály Lei 7000

Jegyeket kibocsát és mindennemű felvilágosítással szolgál:
Az erdélyi, bánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselőt:
UJ KELET utazási osztálya
Vidéken az Uj Kelet fiókiadóhivat aiai és tudósítói szolgáinak felvilágosítással.

HIRE

Modern csill
olcs
Const
Piata Unirii 31. Telef

Károly király részt vesz a versenyen, Bucurestiből jelentkező értesítése szerint Károly Clujra érkezik a feleachtadó autóversenyre.

Vlaicu Aurel halálának oestiből jelentik A Prahorvstiben tegnap ülték meg Vlaicu Aurel pilóta halálának 22-ik évfordulót mondták többek közöttuzino az ismert pilóta és a páparancsnok.

Tatarescu vádbeszédet ellenzéki pártokról Constanstiből jelentik: A kormányrdán reggel Constanfába rescu valóságos vádbeszédet ellenzéki címére, majd expokormány eddigi munkájárólveiről. Ma délelőtt Tatarescu tekezetet tartottak, amelyezügyi tárgyalásokkal kapcsolatt vitták meg.

Gyomor- és bélbántalmangyagás, izgékonyág, migig, szédülés, szivszorulás, rémség, általános rosszullét, a nökkenése sok esetben rövidelak ha a beteg néhány naponomorra egy pohár Ferenc József“ keserűvizet isszszervi bajok orvosprofesszorésérük a Ferenc József viz ezható hatását s azt gyakorladelik.

Bezárják a kairói tőzsdét. A kairói és az alexandriai tőzsdéken erősen hanyatló iránbizonytalan nemzetközi politikát. Ezt az irányzatot megékrizsi tőzsdén elterjedt hírek,gyiptomi besszről szólnak és azó egyiptomi pénzemberekéganatosított értékelésai. Aken olyan nagy méreteket ölak nem tudta hiánytalanul fésztion délelőtti megbeszélésre iszetandának tagjai. A megbeszgyminiszter elnökölt. Altalábegy szigorú rendszabályokat eladások szabályozására, veltják a legalacsonyabb értéhanlyati irányzat még tovább is zárják a tőzsdét.
350—1935. sz.

Pályázati hírd

A cluj-i nyugati szertartású iskolazéke az elemi iskolájaról tanítói állásra pályázatot Pályázhatnak 40 évnél nem os, tanítói oklevéllel bíró fmerők, akik a román nyelvvelírják, a héber nyelv és zsidó os tanítására képesek. A sajátkezüleg megírt románatok az összes többi okmángyültt az Iskolazékek Elnökség az elemi iskola igazgatósála Regele Ferdinand 52. sz. évi október hó 10-éig küldh. Az állás f. év november hó 1 esetleg 1936. szeptember hóalmazás feltételeit a Hitközség Cluj, 1935. szeptember hó 20 Freu Lajos igazgató. isko

Egyetemi tanárok megállapított hatása a Bixádi viz amely a gyomor, bé, gyomorégési fájdalmak elment használata enyhén, mindig kellemesen hat. Kéultt. Cluj-i lerakat: Vitro Regele Ferdinand 70.

HIREK

**Modern csillárt
olcsón
Constructio**
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

Károly király részt vesz a feleachi autósversenyben, Bucurestiből jelentik: Az Univerzálisverseny Károly király október 1-én Clujra érkezik a feleachi tétön rendezendő autósversenyre.

Vlaicu Aurel halálának évfordulója. Bucurestiből jelentik A Prahovamegyei Brassóban tegnap ülték meg Vlaicu Aurel, román pilóta halálának 22-ik évfordulóját. Bejelentették többek között Băzu Cănuşino az ismert pilóta és Maicanescu repülőparancsnok.

Tatarescu vádbeszédét mond szerdán ellenzéki pártokról Constantában. Bucurestiből jelentik: A kormány összes tagjai szerdán reggel Constantába utaznak. Tatarescu vádbeszédét fog mondani ellenzéki címére, majd expozé fog tartani a kormány eddigi munkájáról és jövőbeni terveiről. Ma délelőtt Tatarescu előkelteivel beszélt a tartózkodás, amelyen a külföldi sajtó képviselőivel kapcsolatos kérdéseket vitatták meg.

Gyomor- és bélbántalmak, hasüregbeli pangás, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedség, általános rosszullét, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnik, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorra egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet iszik. Az emésztési bajok orvosprofesszorai általánosnak és ártalmasnak tartják a Ferenc József vizt enyhe és megvárható hatással s azt gyakorlatukban sürin ajánlik.

Bezárják a kairói tőzsédét. Kairóból jelentik: A kairói és az alexandriai értékpapírpiacok erősen hanyatló irányzat érezhető bizonytalan nemzetközi politikai helyzet miatt. Ezt az irányzatot megerősítik még a kairói tőzsédén elterjedt hírek, amelyek az egyptomi besszről szólnak és az Európában az egyiptomi pénzemberek sürgőnyleg agnatosított értékeléséről. A kínálat pénzen olyan nagy méreteket öltött, hogy a piac nem tudta hiánytalanul felvenni. Szombat délelőtt megbeszélésre jöttek össze a tőzsédészek tagjai. A megbeszélésen a pénzügyminiszter elnököl. Altalában azt várják, hogy szigorú rendszabályokat fognak hozni az eladások szabályozására, vagy megállapítják a legalacsonyabb árfolyamokat. Ha hanyatló irányzat még tovább tart, esetleg a tőzsédét is zárják a tőzsédét.

Pályázati hirdetés

A cluji nyugati szertartású Izr Hitközség iskolászeke az elemi iskolájánál megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak 40 évnél nem idősebb, valóságos, tanítói oklevéllel bíró férfi vagy női tanítók, akik a román nyelvet tökéletesen beszélik, a héber nyelv és zsidó-tárgyak alapos tanítására képesek. A sajátkezűleg megírt rományelvű pályázatokat az összes többi okmányokkal együtt az Iskolászek Elnökségéhez címezve az elemi iskola igazgatóságához: Cluj, Calea Regele Ferdinand 52. sz. alá, legkésőbb október hó 10-éig küldhetők be. Az állás f. év november hó 1-én foglalandó, esetleg 1936. szeptember hó 1-én. Az alkalmazás feltételeit a Hitközség állapítja meg. Cluj, 1935. szeptember hó 20.

Freu Lajos Klein Gyula igazgató iskolaszéki elnök.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatású a

"Bixádi víz"
amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluji lerakat: Vitromin Rt. Calea Regele Ferdinand 70.

Siremlékek avatása a cluji temetőben. Emlőnap utolsó hetének vasárnapján, tegnap népes zarándoklás volt a zsidó temetőben. A cluji ortodox temetőben husz sirkő-avatást tartottak és hozzávetőleges becslés szerint háromezren jöttek a különböző sirketekbe. A kongresszusi chevra két temetőjét is sokan látogatták. Itt négy siremléket avattak nagy és előkelő közönség jelenlétében.

Borzalmas tragédia az országot és vasut kereszteződésénél. Bucurestből jelentik: A Ploesti-Buzău vonalon, Valea Călugărească és Albesti állomások között a 601-es gyorsvonat elütött egy szekert, amelyben több Ciuruti faluból való gazda ült. Kettő közülök meghaltak, három súlyosan megsebesültek. A vizsgálat megállapította, hogy az éjjelkor történt szerencsétlenség alkalmával a sorompó nem volt leeresztve. A bűnös pályőrőt tartóztatták.

Lawrence Blochmann: A bengáli gyilkos. A keleti táj és nép misztikumára egyesül ebben a regényben a nyugati kulturbanditák elvetemültségével. Indián át visz a vonat, előtűnik ismeretlen, fülledt tájakon játszódik a cselekmény. A vonat gyilkosság történik és felmerül a detektívregények örök kérdése: ki a gyilkos? A rendkívül érdekes mű az Athenaeum detektívregény-sorozatának egyik legjobb kötete. Ára 1 pengő és kapható minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban, vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum sorozatok teljes jegyzékét.

**Jön Tánase
Jön Tánase
Jön Tánase**
CLUJRA
pénteken, október 4-én. Jegyek már most kaphatók a Színház-Ügynökségnél, Piata Unirii és a „Memento” irodánál, Str. Regina Maria 16.

Morgenthau európai útja. Newyorkból jelentik: Morgenthau, amerikai pénzügyi államtitkár tervbevitte európai útját élénk figyelemmel kísérik. Azt hiszik, hogy Morgenthau tárgyalni fog a nemzetközi valuta-stabilizálásról. Anglia ugyan még határozatlan vonatkozásban, de ha Amerika megragadja az iniciatívát, azt hiszik, hogy talán mégis lehetséges lesz a nemzetközi valutakonferencia összehívása. A francia kereskedelmi miniszter, Bonnet beszéde a Népszövetség legutóbbi ülésén mindenesetre arra mutat, hogy Franciaország szívesen csatlakozik minden stabilizálási mozgalomhoz, Bonnet kijelentette, hogy Franciaország a jövőben csak stabilizált valutájú országokkal fog kereskedelmi megállapodásokat kötni.

Egy holland tenorista kalandja. Párizsból jelentik: Thunis Villi holland tenorista, aki két évvel ezelőtt nagy sikert aratott a Mosoly országának főszerepében, legutóbb főleg kis színpadokon lépett fel, de itt nem igen volt sikere. Az egyik kis színházban pénteken Thunis fellépése alatt válságos forradalom tört ki a nézőtérben. Thunis egy közlegyintéssel akarta elintézni a közönség fűtyülését. Mozdulatát a közönség arra magyarázta, hogy Thunisnak csak a gázi s a fontos és nem törődik a közönség itéletével. A közönség olyan fenyegetőleg lépett fel Thunis ellen, hogy kénytelen volt öltözőjébe menekülni. Ertesítették a rendőrséget, amely három gépkocsival sietett a helyszínére. Thunis rendőri védelem alatt hagyta el a színházat és ment szállodájába. A színház azonnal felbontotta a Thunissal kötött szerződést.

Selyemszövet készült csalánból. Londonból jelentik: L. Wyde ezredes Sheffieldben tartott beszédében előadta, hogy az Egyesült Államokban új szövetet találtak fel, amelyet csalánból készítenek anélkül, hogy emberi kéznek érinteni kellene a nyersanyagot. A csodálatosan puha, finom és fényes új szövet még a szakértők is alig tudják megkülönböztetni a legfinomabb selyemtől, pompásan festhető és még a selyempapírvékony-ságu szövet is olyan erős, hogy emberi kézzel nem lehet eltérni és olyan gyönyörű, hogy mindenki venni fogja, aki látja. Ez a találmány lesz az emberiség legnagyobb átká, mert tönkre fogja tenni a világ összes gyapottelvényeit. Anglia óriási gyapot-, gyapju-, selyem- és műselyempiparát, csödbe kerget sokezer bankot, lenyomja az ingatlanok értékét az egész világon s sokmillió embert foszt meg kenyereitől.

Egy sorsilődött ember kérése. Teszler Léb cipész (Cluj, Str. Macelarul 6) a legnagyobb bajba került. Műhelye teljesen leégett, ruhái is odapusztultak és így család-jával együtt a legnagyobb nélkülözésnek van kitéve. Felesége súlyos beteg és a szerencsétlen család éheznek. Ros hason előtt vagyunk, könyörüljünk rajtuk és juttassunk hozzájuk pénzbeli és természetbeni adományokat.

Sax Rohmer: A nevető gyilkos. A detektívregények aszfaltos, benzinszagú, világvárosi zaju világából Sax Rohmer regénye az olvasót a tenger romantikájához viszi. A detektív nyomozómunkájának színhelye nem a bulvárok forgalmas terepe, nem hótelek hallja, vagy főúri kastélyok kertje. A városi gyilkosok sablonjából kalózik szörnyű garázdalkodása, a pisztolylövések kattogásából tengeri ágyúk dübörgése lesz ebben a regényben. A liüköt érdekességi exotikus regény az Athenaeum népszerű detektívregény sorozatában jelent meg. Ára 1 pengő. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum sorozatok teljes jegyzékét.

Titkos nemzeti szocialista fegyverraktárt lepleztek le Bécsben. Bécsből jelentik: A rendőrség titkos fegyver- és gépfegyverraktárt, valamint rádióleadó állomást fedezett fel, kiterjedt nemzeti szocialista szervezettel együtt. Számos letartóztatás történt.

Házasság. Schächter Jardena és Becker Mordechaj szept. 22-én házasságot kötöttek.

**„TRANSILVÁNIA”
kereskedelmi és hitelfüldösítő
(információs) iroda,
Oradea, Str. Pavel No. 12.,
a kereskedelmi életbe vágó mindenféle információt a leggyorsabban és pontosan beszerez. Kereskedelmi képviseltek vállal. Egyeztetések és követelések behajtását szakszerűen elintézi.**

A cluji repülőnap. Ragyogóan szép időjárás kedvezett a vasárnapi repülőnapnak, amelyet Cluj város közönségének rendeztek a someseni repülőtéren. Délelőtt szakszerű előadások voltak, amelyeket leginkább a repüléssel aktív módon foglalkozók hallgattak végig. Délután óriási tömegekben utaztak és gyalogoltak ki az emberek a repülőtérré, amely fölött három Bucurestiből ideérkezett gépen végeztek bravuros mutatványokat. Ezután nagy magasságból sikeres ejtőernyős ugrások következtek. Közben a város fölött utasszállító gépek kerengtek. Az ünnepély példásan rendezett zajlott le, amiért teljes elismerés illeti a sikerült délután rendezőségét.

76 éves korában hajlékony a dereka

65 éves korában pedig izületei teljesen merevek voltak.

Tízéven keresztül szedett Kruschen só

Meg tudja érinteni lábujjait anélkül, hogy behajlítani térdeit? Képes lesz erre 76 éves korában? Semmi ok, hogy ne legyen, ha e hőigy tanácsait követi. Ezt írja:

„65 éves koromban csuklóim és bokáim fel-degadni kezdtek. Képtelen voltam fejemet forgatni. Minthogy nem akartam, hogy csak arra legyek jó, hogy a tüzhely mellett üldögéljek, elhatároztam, hogy megpróbálom a Kruschen só. Tíz éven keresztül rendszeresen szedtem és egészségem kitünő. Naponta két mértföldet és még többet is járok és könnyen megérintem a lábujjamat, anélkül, hogy a térdemet be kellene hajtanom, ami azt hiszem, kitünő eredmény, ha meggondoljuk, hogy két hónap mulva 76 éves leszek. Eppen ma kérdeztek meg, mivel érzöm meg egészségemet. Azt feleltem: „Kruschenista vagyok!” — E. M. P.

Sokan időnek előtte megöregsznek, mert elhanyagolják az egészség egyik vitális feltételét, a belső tisztaságot.

Egyetlen biztos módja van annak, hogy belsejét rendszeresen tartsa: a „mindennapi kis adag” Kruschen só. Kruschen hat ásványi sónak a tudományos kombinációja, amelyek a kiválasztó szerveket rendszerben tartják és eltávolítják a rothadó anyagokat, amelyek meg-támadják szervezetét és megmérgezik a vért.

A Kruschen só több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95.— lejért kapható.

Vicki Baum: Keddtől szombatiig. Öt lázas nap történetét beszéli el Vicki Baum el-büvölően rinom regénye, a „Keddől szombatiig”. Öt napig, keddtől szombatiig tart a gyámoltalan fehérbőrű kis Evelyn kalandja, amely elragadja öt szelíd, okos férje, síró maszatos gyermekei mellől a „másik” életbe, amelyet sokan szeretnének csupa nagybetűvel írni. A „Keddől szombatiig” a mai férfiak és asszonyok könyve. A regény az Athenaeum kétpengős sorozatának egyik legújabb kötete. Egyenként 300—400 lap, egészvázson-kötésben, szép kiállításban 66 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum sorozatok teljes jegyzékét.

Héber tanfolyam a timisoarai Berlitz-isko-lában. Tekintettel az ezen nyelv iránt mutatkozó nagy érdeklődésre, a timisoarai Berlitz-nyelviskola új vezetősége az érdekeltek kívánságára héber tanfolyamok megindítását határozta el. A legjobb eredmény érdekében elsőrendű tanerők működnek közre. Újabb tanfolyam október 1-én kezdődik. Beiratkozás naponta; szintegy román, angol, német, magyar, olasz és szerb nyelvre, valamint a kereskedelmi szaktárgyakra is. The Berlitz-School of Languages, Timisoara I. Bulv. Reg. Ferdinand. Kereskedelmi Kamara palotája.

Kedd, szerda, csütörtök szenzációs műsoros esték a

VIVÓ CLUB-ban (Str. Iuliu Maniu 4.)

Henry Holt: A „Farkas”. Az ellentétek hullámszerű mozgását látja az olvasó ebben a könyvben. Az előkelő montecarlói élet ragyogása és az alvilág sötétsége peregnek izgalmas váltakozásban. A felső tízezer társadalmi rétegének soraiból egymásután kerülnek ki a titokzatos gyilkos áldozatai, akiről csak annyit tud a regény rokonszenves nyomozó riportterhőse, hogy az alvilág és a rendőrség körében „Farkas” néven ismerik. Ki a „Farkas”? Erre a kérdésre ad választ az izgalmas cselekmények csattanójában Henry Holt, a kitünő detektívregényíró. Az érdekesítő könyv az Athenaeum 1 pengős detektívregénysorozatában jelent meg. Kapható minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban, vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum sorozatok teljes jegyzékét.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivaly-tej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignác-nál Str. Iasiilor 9.

A Keren Kayemeth Leisrael
megváltja mocsártalanítja vizzel látja el befásítja betelepíti

Erec Jiszrael földjét
Minden zsidó a nagy ünnepek alkalmával adakozzon a Tóra előtt adakozzon halottainak emlékére adakozzon a kék-fehér perselybe

a Keren Kayemeth Leisrael javára

UJ KELET *Legújabb hírek*

Kellog kilépett a nemzetközi döntőbírósgból

(Első oldali cikkünk folytatása.)

Flotta manőverei váltottak ki és el akarja oszlatni azt a benyomást, hogy az olasz-abesszin konfliktus angol-olasz összeállításra vezethet.

Párizs, szeptember 23. A Journal szerint Anglia közölte a francia kormánnyal, hogy európai kérdésekben

Franciaország csak akkor számíthat a jövőben Anglia támogatására, ha az olasz-abesszin konfliktus ügyében teljesen melléje áll.

Addis-Abeba, szeptember 23. Az abesszin kormány minden incidens elkerülése céljából, mely hadüzenetre vezethet, elrendelte az északi abesszin hadsereg előőrseinek husz mérföldnyire való visszavonását az ország belsejébe.

Sokat beszélnek Abessziniának a trónjától megfosztott volt négus, Menelik unokájáról, akit Liassunak hívnak. Liassu modernül berendezett villában él, amelyet azonban villamossággal telített szöges drótok vesznek körül. Háromszáz katona őrizi Liassut, akiről azt hiszik, hogy fegyveres konfliktus esetén nagy szerepe lehet. A négus állítólag jobban fél tőle, mint bárki mástól.

Ankara, szept. 23. A török kormány elhatározta, hogy háborús konfliktus esetére elővigyázati intézkedéseket tesz. Elsősorban a Dardanellák védelméről van szó és ilyenzerü utasításokat kapott a hadiflotta.

Párizs, szept. 23. A lapok jelentései szerint az egyiptom-libiai határvidék egyiptomi részén hosszú szakaszon felszedték a síneket, hogy ezzel is késleltessék az előnyomulást a sivatagon, ha trónétesen támadás érne Egyiptomot. Az Egyiptomban összpontosított angol hadirepülőgépek számát ezerre becsülik, közöttük háromszáz hidroplán van.

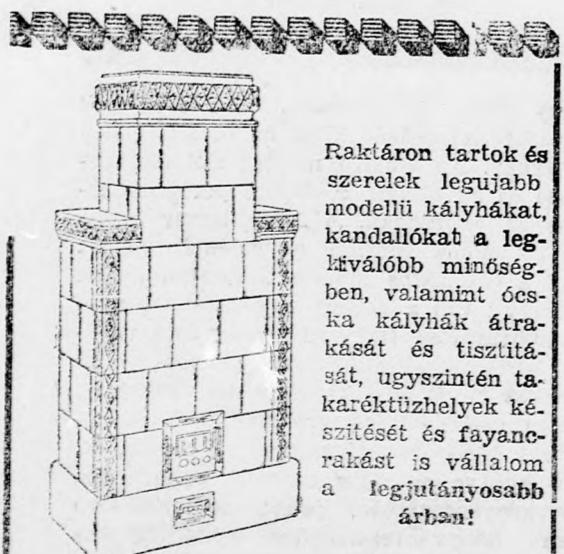
Négy torpedóromboló elhagyta Szingapore kikötőjét. Utjuk célja ismeretlen. A Szezi csatornán angol aknarakók haladtak át a Vörös tengerre.

Róma, szept. 23. Hatezer főnyi olasz katonaság kelt ma át a Szezi csatornán, az olasz kikötőkből pedig négy gőzös indult el Kelet-Afrika felé, közöttük az egyik katonacapatokkal, a többi hadianyaggal és öszvérekkel

Párizs, szept. 23. A moszkvai Tass távirati iroda cáfolja azt a hírt, mintha az orosz hadjárat egységeit a Földközi tengerre vezényelték volna.

Kellog kilépett a nemzetközi döntőbírósgból

Genf, szept. 23. Franz Kellog, a nemzetközi döntőbírósg tagja, lemondott tisztségéről. Kellog az Egyesült Államok külügyminisztere és a híres Briand-Kellog egyezmény kezdeményezője volt. Utódját rövidesen kijelöli a Népszövetség.

Raktáron tartók és szerelek legújabb modellű kályhákat, kandallókat a legkiválóbb minőségben, valamint ócska kályhák átraktatását és tisztítását, ugyancsak a karóktűzhelyek készítését és fayancrakást is vállalom a legjutányosabb árban!

GRAEF PÁL mintakerak
CLUJ, Piața Unirii 8. sz., az udvarban

Lemondásra készül a francia kormány?

Kormányváltás esetén Herriot lesz Laval utódja. A szocialisták és kommunisták közös akcióit indították a Laval-kormány ellen

Párizs, szept. 23. A francia fővárosban kormányválságról beszélnek. Arról van szó, hogy a külpolitikai helyzet következtében Laval helyét Herriot veszi át, aki határozottan angol-barát politikát fog inagurálni.

Párizs, szept. 23. (Rador.) A szocialista és kommunista internacionale a Humanitásban és Populaireban közös munkaprogrammot közöl a Laval-kormány ellen, amely a hozott törvénydekrétumok által csak súlyosbította a fizetett alkalmazottak általános

helyzetét. A közös program a fizetések revalorizációját, a munkanélküliség elleni harcot a munkaórák csökkentése által, továbbá a 40 órás munkahét bevezetését, a kötelező iskolai oktatás tartamának meghosszabbítását, végül pedig a 60 évet meghaladó munkások nyugdíjaztatását tartalmazza. Követeli a tervezet a fegyvergyártás és kereskedelem betiltását és a fasiszta szervezetek feloszlását.

Az Ujságíróklubban

kedden este kezdék meg fellépésüket a

Gidáli-fiverek

a bucaresti „Zisu“-bár és a budapesti Tarján-bár internacionális jazz-énekesei.

Csütörtökön:

H. Borsai Piri

énekművésznő, a bucaresti rádió állandó vendégeinek dalestélye.

Tatarescu szerdán felel Maniunak és az alkotmányos frontnak

Már csak a külpolitikai bonyodalom miatt sincs szó kormányválságról

Bucaresti, szept. 23. Az Adeverul foglalkozva a politikai helyzettel, írja, hogy Tatarescu szerdán tartandó expozeja során különösen az általa vezetett kormány alkotmányos jellegét fogja kiemelni és ezen a téren vitába száll az alkotmányos fronttal és Maniunval. A kormányelnök határozottan állást foglal majd a különböző hírekkel szemben, amelyek diktatórikus kísérletekről és kalandokról szólnak.

Bucaresti, szept. 23. A Lupta írja, hogy egy kormányparti vezetőember, aki talál-

kozott a miniszterelnökkel, annak símaiai kihallgatása után a következő kijelentéseket tette: Teljesen politikai szakértelem hiányzik annak lemmé, aki elképzelheti, hogy a jelen pillanat a belügyi helyzet megváltoztatására felhasználható lenne. A Koronának és a kormányynak most más elfoglaltságai vannak, hasonlóak mindazon államokéhoz, amelyek tudomással bírnak a jelenlegi nemzetközi helyzet súlyosságáról. A belpolitika, főleg a veszekedések és intrikák tért veszítették.

Inculetz dicséri és magyarozza az ostromállapotot

„Rendkívüli időkben csak erőszakkal lehet védeni a demokráciát”

Bucaresti, szept. 23. Inculetz belügyminiszter ma a következő nyilatkozatot adta az ostromállapot és a cenzura meghosszabbításával kapcsolatban: A rendkívüli állapotok meghosszabbításának kizárólag preventív jellege van. Meggátoljuk alapintézményeink elleni támadásokat és egyeseknek kísérleteit a rend felborítására. A békes polgárok nem érezték és nem is fogják érezni a cenzurát és ostromállapotot. Érezték viszont és fogják a jövőben is érezni azok, akik a dolgok jelenlegi állásának megváltoztatására törek. A rendkívüli intézkedések nem a politikai ellenfelek ellen lettek hozva, hogy azok összejöveleleit megakadályozzuk, vagy azok kritikáját elfojtsuk. Az összes pártok zavartalanul gyűlésezhetnek, a kritika szabadon

és sokszor megengedhetetlen módon van gyakorolva, 20 hónapja belüli, amióta az ostromállapot érvényben van, Bucarestben egyedül 932 összejövelet tartottak. Voltak napok, amikor a fővárosban 22 gyűlés folyt le. A demokráciát rendkívüli időkben rendkívüli eszközökkel védik meg. A háború óta az összes pártok és kormányok használták az ostromállapotot és cenzurát.

— Borzalmas vasúti merénylet Mandzsuriában. Londonból jelentik: Kirin közelében Mandzsuriában banditák kiskiklaltak egy vonatot. Tizenegy utast megöltek. Később segegyvonat indult Kirinből, amelyet a banditák ugyancsak kiskiklaltak. A második vasúti szerencsétlenségéknél husz halálos áldozat van.

Megjelent!

SCHON DEZSŐ:

Megjelent!

ISTENKERESŐK A KÁRPÁTOK ALATT

c. chaszid regénye.

Az első magyarul megjelent regény, amely egy falak közé zárt világ összes részleteit történelmi hűséggel tárja fel és páratlanul gazdag adathalmazzal deríti fel a chaszidizmus keletkezésének rugóit, terjedésének csodáját és létezésének értelmét. A hatalmas 450 oldalas mű ára 140 lej. Megrendelhető az UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYANAL a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett.

Olaszország hazahívja Nobilet Oroszországból

Párizs, szeptember 23. A Matin értesülései szerint Nobile ezredet hivatalosan hazahívták Oroszországból. Nobile, aki már évek óta él a szovjetben, a szovjet mérnökökkel együttesen csak nemrég készült el egy kormányozható léghajó építésével. Mint ismeretes, Nobile ezredes volt az, aki néhány évvel ezelőtt léghajóval expedíció vezetett az északi sarkra, majd expedíciója bajbajutásakor Amundsen, a híres norvég sarkkutató ment segítségére, aki a hőmezőkön lelte akkor Amundsen, a híres norvég sarkkutató

Litván tiltakozás Németország ellen

Róma, szeptember 23. (Rador.) A litván kormány tegnap a párizsi konvenció aláírónak tiltakozó jegyzéket nyújtott át Németországnak Klaipeda ügyeibe való beleavatkozásá miat, amit rádió, sajtó, agentprovokátorok és bankügyletek útján végez.

Négyezerötvenezer szénbányamunkás sztrájkba lépett Amerikában

Washington, szeptember 23. Ma 22 szövetségi állam szénbányáinak 450.000 munkása sztrájkba lépett. A kormány és a munkások vezetői között egész éjjel folyt az egyeztető tárgyalások, amelyek nem vezettek eredményre. Hír szerint Roosevelt közbe fog lépni a konfliktus elsimítása érdekében.

— **Vihar tombol Angliában.** Londonból jelentik: Anglia több pontján viharok, jégeső és felhőszakadás pusztítottak. Tyuktojánál is nagyobb jégdarabok sok háztetőt igen súlyosan megrongáltak. Liverpoolban több mint hetven ház vízben áll. Három személy a vízárban halálát lelta.

— **A rendőrkutya mesterfogása.** Tegnap délelőtt 12 tájban az egyik külvárosi utcában sétáltatta Joldis rendőr a rendőrség Frici nevű idomított kuttyját. Egy adott pillanatban Frici kutya nyugtalanul szimatolni kezdett, majd erővel ki akarta tépni magát a sítálató rendőr kezéből. Egyre szűkült és előrerohanva rá akart ugrani egy arrahaladó járókelőre. A rendőr gyanút fogott a kutya nyugtalansága miatt és leigazoltatta az előtűk haladó embert. Kiderült, hogy Sándor István régóta körözött betörővel azonos és testvére a gyilkosság miatt életfogytiglani fegyházra ítélt Sándor Gézának. Joldis belesérté Sándort a központi rendőrségre, ahol megmozgásakor találtak nála hatvan revolvergolyót, egy hatlövétű pisztolyt és lopott ruhaneműt. Sándor István, akit a rendőrkutya szimata juttatott a hatóságok kezére, letartóztatták.

Szótár-óriás: 3300 lap

Dr. CHERESTESIU 4 köt. félvázsonkötésben

román-magyar rész, 1100 lap, 300 lej helyett	150 lej
magyar-román rész, 2000 lap, két kötet, 600 helyett	300 lej
Román nyelvtan, 200 lap, 100 lej helyett	45 lej
Együtt a légy kötet, 3300 lap.	495 lej
Román nyelvtanító „100 ujságcikk, élcek és képekkel” 370 lap	150 lej

Postán utánvételt portómentesen.
Kérje a nyelv- és szótárkönyvek jegyzékét LEPAGE-tól Cluj.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó E. E. nyomdája Cluj, Strada Baros L. For 15
Telefon: 9-77.

Extra postaköltséget a címzettnek kell fizetnie.
No. 228713/929

Telefon: 9-77. E-mail: info@fraternitas.ro
Bucuresti 110, negyedelem utca 600, egyszobos lakás
Módor: Bucuresti 2, negyedelem utca 12, egyszobos lakás
Költségek díjazásában szerzőknek egyetlen politikai cikkükért utánnyomását a címzettnek kell fizetnie.

Közvetlen megállapodás a Szovjet hel...

Az új sajtótörvény...

A sajtó is kap egy új törvényt a parlament őszi ülésén hozták a régiót beharagvó törvényjavaslat talán Teljes szövegét nem hozták sajtóra, csak néhány szerkesztés után.

Ez a néhány személy és megfogalmazatlan ártalmatlan sajtótörvényről, a sajtótörvényről álló sajtótörvény olyan szelid dolgokról van szó, amelyekben, amikről nincs szó.

Attól tartunk azonban, hogy az egyelőre nyilvános paragrafusokba van csomagolva ugyanis régi törvényjavaslatról, még a kérdéseket és a hírlapokról megkérdezzük róla. Még meg a kisebbségi sajtót, lehetett volna némi momentumot.

Ugy látszik a törvény sajtótörvény megszavazásánál fog és ezért várja ez a egyes érzelmeiket a román sajtótörvényéről.

A megmagyarázó
Inculetz belügyminiszter megmagyarázta a cenzura meghosszabbítását, hogy vannak olyan körülmények, amikor muszáj a rendőrséggel együttműködni. E körülmények között a cenzura alkalmazása nem politikai természetű, hanem a kormány védelmére szolgál. A cenzura nem a sajtó ellen van bevezetve, hanem a sajtó ellen a cenzura van bevezetve, amely a sajtó ellen van bevezetve, amely a sajtó ellen van bevezetve.

Ezek után csak egy kérdés maradt: Vége-e az ostromállapotnak? A tegnapi Patriát és a Vremil ugyancsak tegnap fogja, hogyan fest a gyűlés sajtótörvényéről. A Patriában például a száma törölték ki Maniun beszédét, amit az volt és valószínűleg több sajtótörvényről is szó van. Es csak nem akarja a belügyminiszter, hogy a sajtótörvény rendeltetésében csak cenzurával lehet védekezni?

Vizont vegye a kezébe és nézze meg, hogy mi a helyzet a cenzor piros könyvvel. Nem törölte például a képet, amely az esetet szemlélíti, az ismétlődő nézetű zsidó polipot szíjja keresztény áldozat. Nem törölte azt a cenzorok zsidó bandáit, akiket a cenzorok zsidó bandák, az a cikkeket zsidó bolsevik és valami központ tanácsára a biztonságát. Az a cikkeket...